

DRAAD- STAAL

Wat vroeger een JEUGD-TRAUMA opleverde, is nu een mooi ACCESSOIRE: imperfecte tanden én beugels zijn weer helemaal bon ton.

Dus of je er nou voor kiest de boel recht te zetten of het te accepteren, je zit sowieso goed. tekst SARA MADOU

Ken je de film *American History X*, over neonazi's? De scène die in menig geheugen staat gegrift is die waarin iemand met zijn voortanden op een stoeprand moet gaan liggen, om vervolgens een trap tegen zijn achterhoofd te krijgen. Zo naar dat je er bijna niet naar kunt kijken. Op mijn zevende maakte ik met mijn fiets een smak die ik altijd met deze scène vergelijk. Ik knalde vol met mijn voortanden op een stoeprand, omdat ik (*why*, echt) wilde bewijzen dat ik het hardste kon fietsen. Nou, ik kon vooral het hardste naar de tandarts rennen, want ik had nét mijn laatste melktand gewisseld en die aan de voorkant lagen er voor een deel uit. Auw. Allerlei toestanden later, bleek dat de rest van mijn tanden als resultaat behoorlijk scheef was gegroeid. Ik moest een beugel. Voor een onzekere puber die net aan de brugklas was begonnen (ik had nog een bril ook) op zijn zachtst gezegd niet ideaal. Had je pech en zat je met zo'n ingewikkeld geval vol elastiekjes, dan was het niet te negeren. Ik had nog geluk, want mijn buitenboordgeval – loeistrak met een breed elastiek in de nek – deed ik 's ochtends heel braaf in, om hem onderweg naar school altijd snel af te doen. Op miraculeuze wijze groeiden mijn tanden toch recht genoeg en nadat ik eenmaal een baan had en het kon betalen, trakteerde ik mezelf op een rij blinkende kronen, drie stuks in totaal. Een rib uit mijn lijf, maar het was het zó waard. Ik kon eindelijk weer breeduit lachen, zonder meteen mijn hand naar mijn mond te laten schieten. Wat mensen met van nature perfecte tanden (de eikels) vaak onderschatten, is hoe onzeker het kan maken om met minder ideale exemplaren door het leven te gaan.

Spleetje

Ik kijk daarom ook vol bewondering naar iemand als Lara Stone, die eigenhandig het spleetje tussen de tanden fashionable maakte. Door haar zagen jonge meisjes over de hele wereld in dat ze met zo'n zelfde spleetje ook prachtig kunnen zijn. Waar het vroeger door de orthodontist standaard werd dichtgetrokken, kiezen nu steeds meer mensen ervoor dit niet te laten doen. En laatst nog, toen auteur Natascha van Weezel na haar deelname aan *De slimste mens* allerlei vervelende opmerkingen kreeg en op Twitter plaatste: 'Even een statement tegen #bodyshaming. Gisteren vonden een paar lolbroeken op social media het nodig om te vragen of ik nooit over een beugel heb nagedacht en of ik me zo wel durf te vertonen. *You know what?* Ik ben trots op mijn scheve tand.' De hashtag #bodyshaming bestond nog niet toen ik als bebeugelde puber rondliep (hashtags bestonden überhaupt nog niet, *I'm that old*), maar ik vind het nu prachtig om te zien hoe vrouwen elkaar daarmee steunen en laten zien dat imperfecties iemand juist mooi, bijzonder en interessant maken.

Net rijtje tanden

Anno 2020 ben je vrij in de keuze wat je met je scheve tanden doet, en zo hoort het. Heb jij er geen problemen mee, laat het dan vooral zo en negeer mensen die je een complex willen aanpraten. Maar maakt je gebit je ongelukkig, dan kun je het nog steeds laten fiksen. De meeste beugels worden aangemeten bij kinderen van 11 of 12 jaar (zo'n 40% van de kinderen heeft er ooit eentje gehad). Veel tandartsen en orthodontisten zeggen dat daarmee ellende op latere leeftijd wordt voorkomen. Een gebit dat strak in het gelid staat is namelijk makkelijker te poetsen en dus te onderhouden. Plus: 'het hoort' nou eenmaal zo, tanden die netjes op elkaar passen. Dat idee bestaat sinds 1898, toen tandarts Edward Angle zei dat een net rijtje tanden het beste is voor mondgezondheid. De hele beroepsgroep neemt dat braaf over. Tegenwoordig wordt er meer tegenin gegaan. Als je tanden elkaar écht in de weg zitten en voor beschadigingen of klachten zorgen, is een beugel verstandig. Maar uit onderzoek blijkt dat ongeveer de helft van de beugels puur cosmetisch is. Dus: afhankelijk van wat jij mooi vindt. Slechts 5% van de mensheid heeft namelijk dat zogenaamde ideale gebit en de rest loopt echt niet allemaal met een beugel.

Gelukkig leven

Ga je er toch voor, dan is dat net zo prima. De mogelijkheden op beugelgebied zijn tegenwoordig veel beter dan die trauma oproepende gevallen van een paar decennia geleden. Transparante exemplaren bijvoorbeeld, die je amper ziet en makkelijk uitgedaan kunnen worden. Of een beugel met de slotjes áchter in plaats van voor op de tanden. Je kunt een beugel ook gewoon *ownen*, laten celebrity's als Gwen Stefani, Khloe Kardashian en Kate Middleton zien (al had die laatste zo'n onzichtbaar slotjesexemplaar áchter haar tanden, maar toch). Ook als je de tienerleeftijd al (láng) áchter je hebt liggen, zijn er mogelijkheden. Reken wel op een lange adem. Als we ouder worden, hebben onze tanden namelijk de neiging om na een periode met beugel langzaam weer terug te kruipen naar hun oorspronkelijke positie. Ook moet je na je beugelperiode vaak nog een tijdje met een draadje áchter je tanden, of ander aanvullend hulpmiddel, rondlopen. Pijnlijk is het ook: je bent zo'n 3000 à 4000 euro kwijt (al kan een aanvullende verzekering dat vergoeden). Heb je daar allemaal geen trek in? Goed nieuws: in tegenstelling tot wat sommige tandartsen verkondigen, is een kaarsrecht gebit niet van essentieel belang voor een gelukkig leven. Een Australische studie liet in 2019 zelfs zien dat mensen zónder beugel optimistischer en met meer zelfvertrouwen door het leven gaan. Zelf zie ik dat mijn tanden weer een tikje schever zijn gaan staan, vergeleken met vroeger. Maar mijn inner Lara Stone laat zich daar zéker niet meer niet door weerhouden om breeduit te lachen. ♦